

Kommunal.

Hot och våld mot räddningstjänstpersonal

- EN LÄGESRAPPORT

Hot och våld mot räddningstjänstpersonal

- EN LÄGESRAPPORT

”Vissa områden är mer oroliga. Stenkastning, grön laser, handgranater och olika skjutvapen finns nära oss. Det gäller att alla är observanta när vi åker in i vissa områden.”

SIRIN KARA

Innehåll

Sammanfattning	5
Inledning	6
Bakgrund	7
Kommunal och räddningstjänstpersonal.....	7
Vad är hot och våld?	7
Orsaker till hot och våld mot personal inom Räddningstjänsten	7
Insatser för att förebygga hot och våld mot räddningstjänstpersonal	8
Resultat	10
Våld	10
Hot	11
Känsla av hot och våld	14
Rutiner och dokumentation	14
Slutsatser	18
Kommunals krav	19

Sammanfattning

- Ungefär var tolfte personal i räddningstjänsten uppger att de har blivit utsatta för våld i sitt yrke de senaste tolv månaderna. Ungefär var femte som arbetar i en storstadsregion uppger att de blivit utsatta för våld, vilket är nästan dubbelt så vanligt jämfört med om man arbetar i en mellanstor region.
- Ungefär en sjättedel av personalen i räddningstjänsten anger att de någon gång under de senaste tolv månaderna har blivit hotade i sin yrkesutövning. Andelen som svarar att de utsatts för hot är större i storstäderna än i någon annan del av landet. Där ligger siffran på 22 procent.
- Det är vanligt att personal har utsatts för hot och våld upprepade gånger.
- Ungefär fyra av tio av de som arbetar inom räddningstjänsten är oroliga för att råka ut för hot och våld inom yrket. Andelen är högre i storstäderna än i någon annan del av landet.
- En tredjedel av personalen i räddningstjänsten uppger att de arbetar kontinuerligt med frågan om hot och våld inom yrket på arbetsplatsen. I storstäderna ligger andelen på 58 procent.
- 36 procent anger att det finns rutiner för dokumentation för händelser av hot och våld.

Inledning

Kommunal är ett fackförbund med en halv miljon medlemmar som arbetar inom flera hundra yrken inom kommuner, landsting och privata sektorn. Bland dessa yrken finns heltidspersonal inom räddningstjänsten och räddningspersonal i beredskap. En god arbetsmiljö spelar en central roll för att medlemmarna ska kunna trivas och utvecklas på sina jobb. Den här undersökningen beskriver i vilken utsträckning de medlemmar som verkar som heltidspersonal inom räddningstjänsten upplever hot och våld i sitt yrke. Undersökningen granskar också om det finns riktlinjer och dokumentation på plats vid hot och våld mot personal inom räddningstjänsten.

Resultaten baseras på en enkätundersökning som gjordes under januari 2017. Enkäten skickades ut via sms till 1511 medlemmar. Efter en vecka och en påminnelse hade totalt 470 av 1511 personer svarat på enkäten.

Undersökningen är uppdelad i två avsnitt. Det första avsnittet ger en kort bakgrundsbeskrivning om räddningstjänstpersonal, medlemmar inom Kommunal, begreppet hot och våld och hur det påverkar Kommunals medlemmar. Det andra avsnittet redovisar resultaten av enkätundersökningen. Undersökningen avslutas med en kort slutsats och Kommunals krav.

Bakgrund

KOMMUNAL OCH RÄDDNINGSTJÄNSTPERSONAL

Den kommunala räddningstjänsten har enligt Lagen (2003:778) om skydd mot olyckor ansvar för att hindra och begränsa skador på människor, egendom eller miljön vid olyckor och överhängande fara för olyckor inom kommungräns.¹ Under 2015 rapporterade räddningstjänsten om närmare 123 000 händelser.² De två vanligaste räddningsinsatserna var brand (över 22 800)³ respektive trafik (18 300).⁴

Inom den Kommunala räddningstjänsten arbetar drygt 5 000 heltidsanställda inom räddningstjänsten⁵ och ungefär dubbelt så många är anställda på deltid inom räddningstjänst i beredskap (RiB), drygt 10 000. De flesta är män (95 procent) som i genomsnitt är tio år äldre än kvinnorna. Det är vanligt att man jobbar inom yrket i flera år och det är mer vanligt att vara anställd som räddningspersonal i beredskap som kvinna än som man.⁶

VAD ÄR HOT OCH VÅLD?

Enligt Arbetsmiljöverket finns det ingen exakt definition för vad som räknas som hot och våld på arbetsplatsen. Definitionen kan variera beroende på yrke och bransch, där exempelvis en definition om hot och våld är muntliga eller skriftliga hotelser om fysiskt våld eller skadegörelse.⁷ Hot och våld, eller risken att utsättas för hot och våld, inom olika yrken är idag väldigt hög och är ett stort arbetsmiljöproblem som utgör psykisk belastning för arbetstagaren. Huvudansvaret för hur arbetsplatser ska utformas och utrustas för att förebygga risken för hot och våld ligger på arbetsgivaren. Arbetsmiljöverkets föreskrifter om våld och hot i arbetsmiljön, AFS 1993:2 ska gälla på alla arbetsplatser.

Inom räddningstjänsten och det som brukar kallas för blåljus-yrken uppger många, i synnerhet medier, att det skett en ökning av hot och våld inom yrket.⁸ Trots det finns det lite dokumentation om just hot och våld mot räddningstjänsten. I dagsläget rapporteras enbart avvikelser vid insats och inte att just hot och våld mot personal har förekommit.

Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB), den myndighet som varje år tar fram statistik om bland annat räddningsinsatser, har i nuläget ingen statistik om hot och våld mot räddningstjänsten. I framtiden kommer det att finnas statistik, men bara över de fall då räddningstjänsten bedömt att hot och våld fördröjt räddningsinsatsen. Det kommer således att ligga på räddningstjänsten och ledningen på varje räddningstjänsts ansvar att själva dokumentera och bedöma vad som räknas som hot och våld inom yrket och huruvida det fördröjt insatsen.

ORSAKER TILL HOT OCH VÅLD MOT PERSONAL INOM RÄDDNINGSTJÄNSTEN

En möjlig anledning till varför många upplever mer hot och våld inom räddningstjänsten är antalet anlagda bränder, eftersom en anlagd brand ofta innebär en redan hotfull situation. Trots att MSB ser att antalet anlagda bränder minskat i Sverige har det också skett en ökning av andelen bilbränder

¹ Lag (2003:778) om skydd mot olyckor.

² MSB(2016), Myndigheten för samhällsskydd och beredskap, Räddningstjänst i siffror 2015, s. 9

³ Ibid, s. 11

⁴ Ibid, s. 14

⁵ SCB (2016) Yrkesregistret med yrkesstatistik 2014, AM 33 SM 1601

⁶ MSB(2016), Myndigheten för samhällsskydd och beredskap, Räddningstjänst i siffror 2015, s. 9

⁷ Arbetsmiljöverket, <https://www.av.se/globalassets/filer/publikationer/kunskapssammanstallningar/hot-och-vald-inom-var-d-och-omsorg-kunskapssammanstallningar-2011-16.pdf>

⁸ SVT (2016-10-01) <http://www.svt.se/nyheter/lokalt/skane/raddningspersonal-kraftigt-utsatt-for-hot-och-vald>

som bedöms vara anlagda, från 12 procent 1998 till 38 procent 2015.⁹ I de dialoger som MSB har haft med personer inom räddningstjänsten, framkommer det att många av bilbränderna anläggs i syfte till att provocera och för att kunna tillkalla polis.

För Kommunals medlemmar innebär det att man rycker ut till miljöer som redan är hotfulla. Eftersom det är vanligt att räddningstjänstpersonal är på plats först av alla, är det också större sannolikhet att man påverkas negativt av den hotfulla stämningen.¹⁰ Ett annat problem är att räddningstjänst i många fall riskerar att förknippas eller förväxlas med polisen. Det här är ett problem i områden som har dålig erfarenhet av polis eller som ser polisen som något hotfullt snarare än en trygghet. Därför finns det vissa rutiner, i delar av landet, där räddningstjänsten vid mindre larm har undvikit att sätta på blåljus eller valt att ställa sig långt bort från problemområden.

INSATSER FÖR ATT FÖREBYGGA HOT OCH VÅLD MOT RÄDDNINGSTJÄNSTPERSONAL

Den 5 februari 2016 bjöd justitiedepartementet tillsammans med inrikesminister Anders Ygeman in representanter från polisen, räddningstjänsten och ambulanssjukvården till ett rundabordsamtal om hot och våld mot blåljuspersonal. MSB fick i uppgift att samarbeta med berörda aktörer för att identifiera de utmaningar som finns och komma fram till en gemensam strategi för hur sådana situationer ska förebyggas och förhindras framöver. MSB har även fått en skrivelse från Storstockholms brandförsvaret och räddningstjänsten i storgöteborg med önskemål om en nationell samordning och utbildning avseende hantering av våld och terrorattentat. Kommunal har vid ett senare tillfälle, i december 2016, fått möjlighet att framföra sina synpunkter till MSB, där man påtalade det allvarliga i situationen och krävde nolltolerans från MSBs sida.

⁹ MSB(2016), Myndigheten för samhällsskydd och beredskap, Räddningstjänst i siffror 2015, s. 14

¹⁰ MSB (2009), Myndigheten för samhällsskydd och beredskap, Anlagda bränder och hot/våld mot räddningstjänst,

Resultat

Den här undersökningens resultatet baseras på en enkätundersökning som genomfördes i januari 2017. Enkäten skickades ut per sms till alla personer inom räddningstjänsten som Kommunal hade telefonnummer till, närmare 1 600. Av dessa nåddes 1 511 personer. Efter en vecka och en påminnelse hade 470 personer inom räddningstjänsten svarat på enkäten.

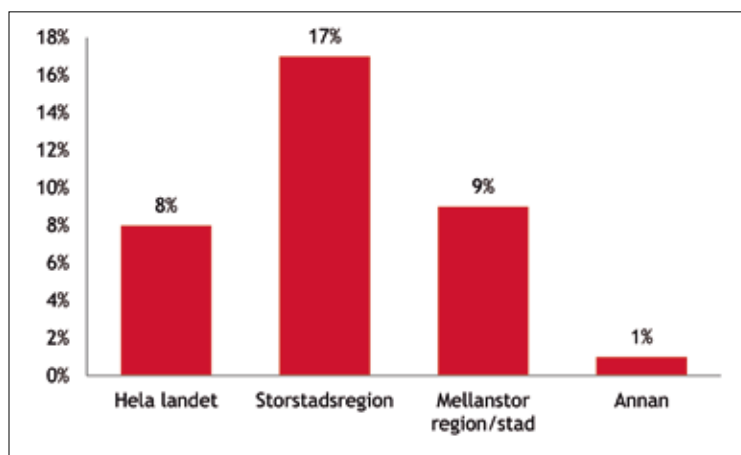
Utav de svarande tillhör 19 procent någon av storstäderna (Stockholm, Göteborg eller Malmö), 54 procent tillhör en mellanstor region/stad och 27 procent kommer från en annan region/stad.

VÅLD

Diagram 1 visar andelen personal inom räddningstjänsten som upplever att de har varit utsatta för våld de senaste tolv månaderna. Ungefär var tolfte person i räddningstjänsten idag uppger att de har blivit utsatta för våld i sitt yrke de senaste tolv månaderna.

Skillnaderna mellan olika regioner är stora. Ungefär var femte, 17 procent, som arbetar i en storstadsregion uppger att de blivit utsatta för våld, vilket är nästan dubbelt som vanligt jämfört med om man arbetar i en mellanstor region, 9 procent. Bland de som arbetar i annan region/stad har 1 procent utsatts för våld.

Diagram 1: Andelen personal inom räddningstjänsten som uppger att de någon gång de senaste 12 månaderna varit utsatta för våld i sin yrkesutövning, 2017

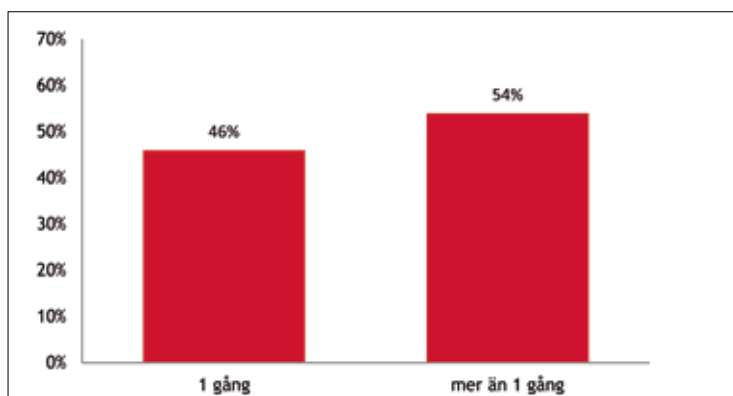

Källa: Kommunal

Där bör dock beaktas att resultatet enbart visar hur det var de senaste tolv månaderna och inte en längre period. Till exempel skriver en av respondenterna i kommentarsfälten så här: ”Jag har varit med om att vi har blivit stenskastade under insats och har varit med om stökiga situationer men inte det senaste året. Vi hade det som värst för cirka sex år sedan.”

Diagram 1.1 beskriver i vilken utsträckning personal inom räddningstjänsten har blivit utsatta för våld. Det är vanligt att man har blivit utsatt en gång. Men det vanligaste är att man utsatts för våld upprepade gånger. Andelen som uppger att de blivit utsatta för våld en eller fler än en gång de senaste 12 månaderna ligger på 54 procent år 2017.

Diagram 1.1: I vilken utstäckning personal inom räddningstjänsten har utsatts för våld de senaste 12 månaderna, andel, 2017

Källa: Kommunal

Våld kan ta sig i uttryck på flera sätt. Det mest vanliga våldet som personal inom räddningstjänsten utsatts för är stenkastning.

Tabell 1: Vilket typ av våld, antal

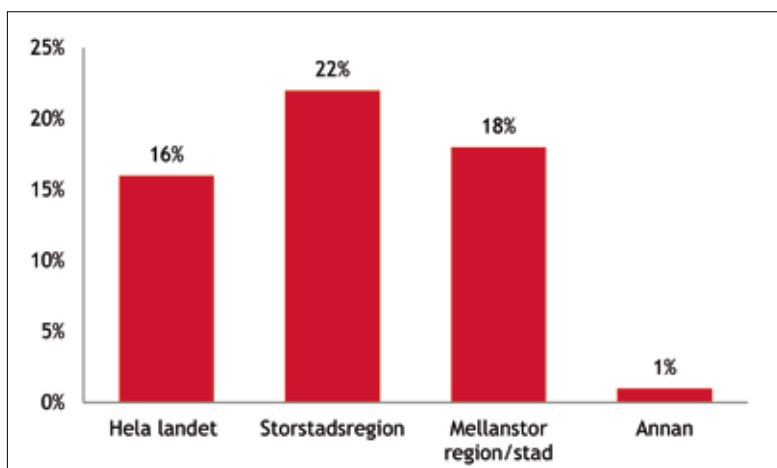
	2017	2017, Storstadsregion	2017, Mellanstor stad/region
Raketer	11	7	4
Stenkastning	25	11	14
Snöbollskastning	3	1	2
Föremål och flaskor	13	7	6
Slag	3	0	3
Annat	8	2	5

Källa: Kommunal

HOT

Diagram 2 beskriver andelen personal inom räddningstjänsten som uppger att de någon gång under de senaste tolv månaderna varit utsatta för hot. Ungefär en sjättedel anger att de någon gång under de senaste tolv månaderna har blivit hotade i sin yrkesutövning.

Diagram 2: Andelen personal inom räddningstjänsten som uppger att de någon gång de senaste tolv månaderna varit utsatta för hot i sin yrkesutövning, 2017

Källa: Kommunal

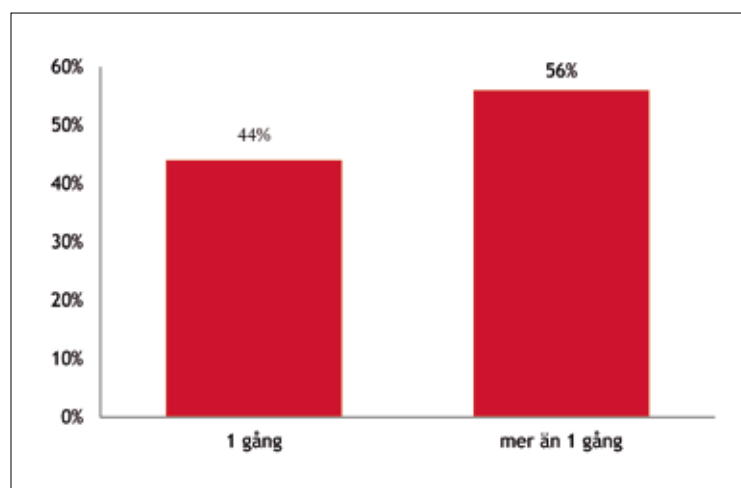
Bland dem inom räddningstjänsten som har valt att kommentera i enkäten finns det olika erfarenheter av hot. Exempelvis skriver en av respondenterna: ”Än så länge har vi en mycket trygg arbetsmiljö där vi fortsätter kämpa på som ett lag och för samhället som behöver vår hjälp.” En annan skriver: ”Jag tror att om det skulle förekomma någon slags våld eller hot så skulle de tas på väldigt stort allvar.”

Bland de kommentarerna som beskriver att det förekommer hot beskriver en av respondenterna det så här: ”Hot ansikte mot ansikte har löst sig då jag själv har blivit arg på den som har varit hotfull, sedan brukar man kunna komma överens om det hela lugnar sig.” En annan skriver: ”De gångerna där en hotbild funnits så har polisen varit med och lugnat ner stämningen på ett väldigt bra sätt, de får mycket skit men jag tycker de gör ett kanonjobb.”

Skillnaden mellan de stora och mellanstora regionerna är inte lika stora, som i frågan om våld. Andelen som svarar att de utsatts för hot är dock fortfarande större i storstäderna än i någon annan del av landet. Där ligger siffran på 22 procent, vilket innebär att mer än en femtedel av de som arbetar inom räddningstjänsten i storstäderna någon gång har blivit hotade under de senaste tolv månaderna. I de mellanstora regionerna/städerna är andelen något lägre och ligger på 18 procent. Av de som angett att de arbetar i annan region/stad, är siffran lägst och ligger på knappt 1 procent.

Diagram 2.1 beskriver i vilken utsträckning personal inom räddningstjänsten har blivit utsatta för hot. Det vanligt att man har blivit utsatt för hot en gång. 44 procent av de som har blivit hotade de senaste 12 månaderna, har blivit det en gång. Men det vanligaste är att man utsatts för hot upprepade gånger. Andelen som uppger att de blivit utsatta för hot fler än en gång de senaste tolv månaderna är 56 procent år 2017.

Diagram 2.1: I vilken utsträckning personal inom räddningstjänsten har utsatts för hot de senaste 12 månaderna, andel, 2017

Källa: Kommunal

Återigen bör det beaktas att resultatet enbart visar hur det har varit under de senaste tolv månaderna och inte under en lägre period. En av respondenterna skriver exempelvis: ”Hoten och våldet sker periodvis hos oss i Borås. Därför ser mina svar ut som om det är lugnt hos oss. Men det är de sista tolv månaderna det gäller. Tidigare har vi fått både sten kastat mot oss och raketer och smällare skjutna o kastade mot oss. Även enstaka former av hotfulla personer har jag upplevt. Detta under de senaste fem år som jag har jobbat inom räddningstjänsten.”

Av de som svarat att det utsatts för hot de senaste tolv månaderna utgörs en klar majoritet av dem av verbala hot. Bland de som definieras som ”Annan hot” rör det sig mestadels om sociala medier.

Tabell 2: Vilken typ av hot, andel

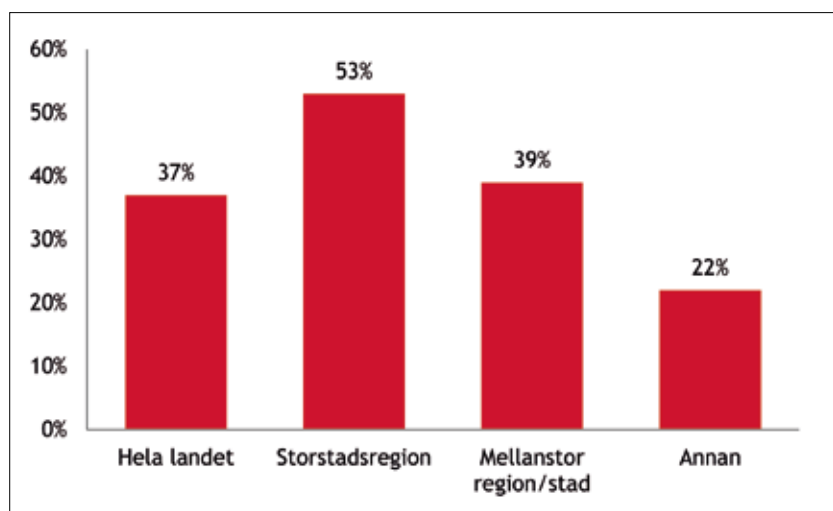
2016	
Verbalt	82 %
Via telefon	1 %
Annan	16 %

Källa: Kommunal

KÄNSLA AV HOT OCH VÅLD

Diagram 3 visar att mer än var tredje person inom räddningstjänsten är orolig för att råka ut för hot och våld inom yrket. Andelen ligger på 37 procent.

Diagram 3: Andelen personal inom räddningstjänsten som är orolig för att råka ut för hot eller våld i din yrkesutövning, 2017

Källa: Kommunal

Oron att utsättas för hot och våld inom yrket är högst i storstäderna, där fler än hälften uppger att de är oroliga för att utsättas för hot och våld, och mindre i de mindre städerna. Samtidigt uppger fyra av tio av de som arbetar inom räddningstjänsten i någon av de mellanstora regionerna/städerna att de är oroliga för hot och våld inom yrket.

I en av de allmänna kommentarerna beskrivs den här oron: ”Som en av få räddningstjänster i landet åker vi på inbrottslarm kvällen och nattetid. Utan vare sig rutiner, utbildning (eller ersättning för den delen). Upplever det väldigt obehagligt med tanke på det hårdnande samhällsklimatet, aggressiva invandrargång etc.” Bland dem som arbetar i de mindre städerna uppger ungefär tre fjärdedelar att de inte är oroliga för att utsättas för våld eller hot i sin yrkesutövning.

Orsakerna till att oron att råka ut för hot och våld är så hög går kanske att hitta bland en del av de kommentarer som räddningstjänstpersonalen själva har valt att skriva. Flera kommentarer (ungefär femton vilket motsvarar en stor del av kommentarerna) beskriver att de upplever att hotet har ökat och att orsaken är ett hårdare samhällsklimat, en slags förändring i samhället. Även om de själva inte har blivit utsatta för hot och våld har de en känsla av det har ökat och att det bara är en tidsfråga innan det kommer till deras område/region. I några fall beskrivs medier som anledningen till denna oro. Exempelvis: ”Upplever inget hos oss men läser om det i tidningen. Är väl bara en tidsfråga innan det spridits över hela landet.” Eller: ”Vi tänker och förbereder oss på det, frågan är inte om det kommer utan när!!”

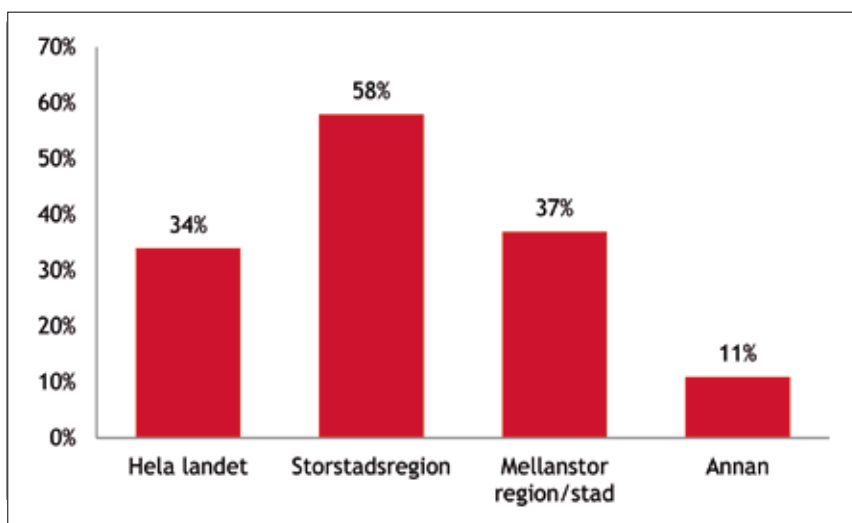
I andra fall är det just förändringen i samhället som är orsaken till oron. Exempelvis: "Det har skett en förändring i samhället som gjort att frågan om hot och våld tagits upp. Samt att vi ändrat på vissa rutiner under vissa uttryckningar. Men än så länge inga psykiska eller fysiska konsekvenser. Men det känns som en tidsfråga." Eller: "Det pratas om det en del nuförtiden. Vi vet att det ökat och ofta hör man sägas att 'Snart är det här hos oss'."

Ett par av kommentarerna uppger att de snarare tycker att oron är överdriven. Till exempel skriver en av respondenterna: "Tråkigt att det sker, men är fortfarande på mikroskopisk nivå. Överdrivs i media och förstoras upp på ett sätt som inte gagnar någon". En annan skriver: "Jag upplever att frågan är kraftigt uppskriven. Och jag upplever att vi som jobbar inom räddningstjänsten utnyttjas av politiska krafter som vill presentera en mörkare bild av verkligheten än den som är realitet".

RUTINER OCH DOKUMENTATION

Diagram 4 visar andelen personal inom räddningstjänsten som uppger att de arbetar kontinuerligt med frågan på arbetsplatsen. En tredjedel uppger att de arbetar fortlöpande med frågan på arbetsplatsen. Det är tydligt att storstäderna är i framkant, där ungefär två tredjedelar av de som arbetar inom räddningstjänsten anger att de arbetar kontinuerligt med frågan om hot och våld på sin arbetsplats. Färre, ungefär fyra av tio, anger att de arbetar kontinuerligt med frågan i de mellanstora regionerna/städerna.

Diagram 4: Andelen som säger att de arbetar kontinuerligt med frågan om hot och våld på arbetsplatsen, 2017

Källa: Kommunal

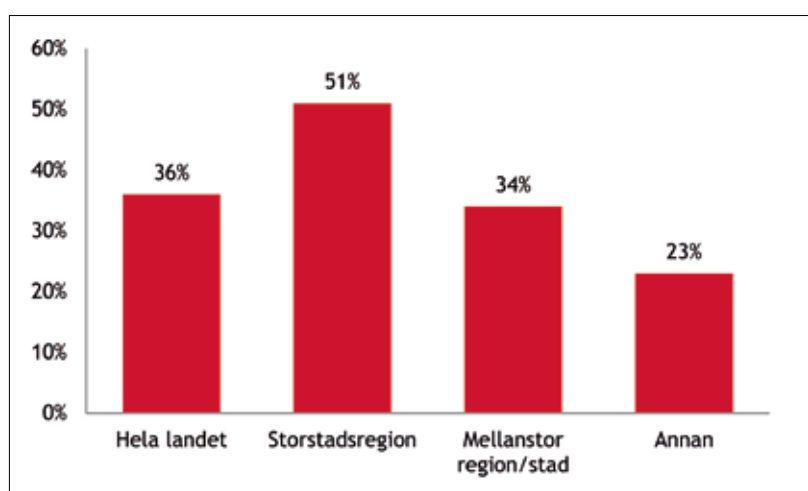
I många av de allmänna kommentarerna (ungefär femton stycken) som räddningstjänstpersonalen själva har valt att skriva ned uttrycks en viss frustration kring denna fråga. Det handlar till stor del om att arbetsgivaren/högsta ledningen/kommunen/andra arbetskamrater inte tar frågan på tillräckligt stort allvar, vilket i sin tur gör det svårt att arbeta med frågan på arbetsplatsen. Exempelvis skriver en av respondenterna: "Vår arbetsgivare vill inte ta upp frågan eller föra statistik på hot och våld. Arbetsgivaren tror på att tuga ger utslag. Det som inte anmäls har aldrig hänt. Och om inte för någon statistik så har detta aldrig inträffat." En annan av respondenterna skriver: "En distans mellan chefer och verkligheten. De som skriver våra arbetsrutiner har ingen förståelse. Det är lätt att tycka till bakom ett skrivbord. Men när något händer är det på tårna". En tredje skriver: "Känns som ingen i ledningen tar ansvar för detta. Ska man få en sten i skallen innan nått händer? Men tror inte inget kommer hända då i alla fall, förutom att jag skadar mig?" Eller: "Hot och våld finns. Ledning blundar dock och förminskar".

En annan skriver: "inre hot/kränkning från arbetsgivaren." En tredje skriver: "Vi har de problemen inom väggarna med arbetsledningen." Eller: "Ett hot kan också komma inifrån arbetsplatsen."

Ett fåtal av de allmänna kommentarerna visar på att det finns någon slags rutin eller tänk kring hur man ska arbeta med frågorna på arbetsplatsen. Exempelvis: "I räddningstjänsten Syd är det främst i Malmö de största hoten/riskerna finns. Ibland måste riskbedömning göras innan en insats kan påbörjas. Inom vår organisation finns en stödgrupp som kopplas in vid behov".

Diagram 5 beskriver andelen personal inom räddningstjänsten som uppger att det finns rutiner för dokumentation för händelser av hot eller våld på arbetsplatsen. I dag uppger 36 procent av de tillfrågade att det finns rutiner för dokumentation för händelser av hot och våld.

Diagram 5: Andelen som uppger att det finns rutiner för dokumentation för händelser av hot eller våld på arbetsplatsen, 2017

Källa: Kommunal

Skillnaderna mellan de olika regionerna är olika. Andelen personal inom räddningstjänsten som uppger att det finns rutiner för dokumentation är större i storstäderna (51 procent) än någon annan del i landet. Den visar vidare att andelen som svarat ja på frågan om det finns dokumentation och rutiner för händelser av hot och våld är dubbelt så hög bland de som arbetar inom räddningstjänsten i storstäderna än de i räddningstjänsten som arbetar i de mindre städerna.

RÄDD

Slutsatser

Den här undersökningen har försökt redogöra i vilken utsträckning personal inom räddningstjänsten utsatts för eller upplever hot och våld inom yrket, samt om det finns några rutiner och dokumentation på arbetsplatsen.

Den generella slutsatsen är att det finns olika typer av hot och våld mot personal inom räddningstjänsten och att det är kopplat till olika typer av arbetsmiljöproblem. Det första arbetsmiljöproblemet är det fysiska, där var tolfte räddningstjänstpersonal har blivit utsatt för våld, främst stenkastning, medan var sjätte har blivit utsatt för hot, främst verbala hot ansikte mot ansikte, under de senaste tolv månaderna. Av de som uppger att de utsatts för hot och våld inom yrket de senaste tolv månaderna är det också vanligt att man utsatts för hot och våld upprepade gånger.

Vidare finns en stor oro för att utsättas för hot och våld, och som utgör en psykisk påfrestning på arbetsplatsen. Det kan leda till stress och rädsla för att utöva yrket. Nästan fyra av tio som arbetar som personal inom räddningstjänsten anger att de är oroliga för att utsättas för hot och våld inom yrket. Utifrån de kommentarer som respondenterna själva har valt att skriva, bottnar oron till stor del i hur medier rapporterar om hot och våld mot räddningstjänst och en uppfattning om att samhällsklimatet hårdnat.

Det tredje arbetsmiljöproblemet är det som framgår av respondenternas kommentarer. Den uttrycks i termer av frustration när chefer/högsta ledningen/arbetskamrater försöker tysta ned frågan om hot och våld inom yrket, eller att räddningstjänstpersonal på grund ledning och chefer saknar rutiner och dokumentation för hot och våld inom yrket. Det är också ett arbetsmiljöproblem om man som medarbetare upplever att man inte får yttra sina egna åsikter eller upplever att det inte finns bra arbetsrutiner på plats.

Slutligen vill den här undersökningen lyfta fram några av de kommentarer som respondenterna själva har haft och som syftar till lösningar på problemet med hot och våld inom yrket. Gemensamt för dem är att det behöver arbetas fram gemensamma rutiner nationellt, även om ens egen arbetsplats inte har problemet i nuläget, att man stärker skyddet kring de som arbetar inom räddningstjänsten, att hot och våld mot personal inom räddningstjänsten ska klassas som hot eller våld mot tjänsteman, att man ökar samarbetet med polisen, samt att det ska vara självklart med specialutrustning på utryckningsfordon, såsom säkerhetskameror och laminat på bilrutor.

Kommunals krav

Det är helt oacceptabelt att Kommunals medlemmar upplever våld och hot på sina arbetsplatser. För att komma tillrätta med problemet mer än bara för stunden, måste vi jobba långsiktigt och mer förebyggande.

Vi föreslår följande:

- Det behövs en lagändring med ändrade och hårdare straffsätser, förändringar i brottsbalken vad gäller störande eller hindrande av insatser, så att brott gentemot räddningstjänstpersonal klassas som brott mot tjänsteman, utan att brandmän nödvändigtvis klassas som tjänstemän eller får tjänstemannastatus. Lagen såsom den är utformad i dag innebär att angräparen bara döms för misshandel.
- Genomför en nationell opartisk enkätundersökning, som delas ut till all räddningstjänstpersonal, för att säkerställa statistiken om hot och våld mot räddningstjänstpersonal.
- Skapa nationella riktlinjer för dokumenten av antalet incidenter för att säkerställa stigande eller sjunkande incidenter om hot och våld mot räddningstjänstpersonal varje år. Effektivisera tillbudsrapportering och framställ statistik som inte bara innefattar de gånger det skett en avvikelse eller de gånger det fördröjt räddningsinsatsen utan även innefattar händelser med inslag av hot och våld mot räddningstjänstpersonal i övrigt.
- Ge räddningstjänstpersonal resurser och befogenheter att möta hot och våld genom utbildning och genom att höja yrkets status. Redan idag har besparingskraven slagit hårt mot många platser. Det har bland annat fått till följd att många utryckningar sker med mindre personalstyrka än tidigare. Detta leder till större otrygghet för räddningstjänstpersonalen.
- Myndigheten för samhällsskydd och beredskap måste uttala en nolltolerans mot våldet genom att initiera likvärdiga handlingsplaner, rutiner och policyn över hela landet med hjälp av arbetsgivarna inom räddningstjänsten och de fackliga organisationerna. En del av de rutiner som redan finns i delar av landet i dag skulle även kunna implementeras nationellt. Exempelvis: Att blåljus och sirener inte ska användas vid mindre utryckningar, att från början bestämma hur man väljer att åka till olycksplatsen (det vill säga om man har en gemensam brytpunkt eller väljer att inte åka tillsammans med polisen) och att bestämma hur uppställning av utryckningsfordon och användning av materiell bör se ut om ett nödläge inträffar och personalen måste lämna platsen snabbt.

Rapporten beskriver i vilken utsträckning Kommunals medlemmar inom räddningstjänsten utsätts för hot och våld i sitt yrke. Inom räddningstjänsten och det som brukar kallas för blåljus-yrken uppger många, att det skett en ökning av hot och våld inom yrket. Trots det finns det lite dokumentation om problemen med hot och våld. I dagsläget rapporteras enbart *avvikelser vid insats* och inte hot och våld mot personalen. Rapporten granskar också om det finns riktlinjer och dokumentation på plats vid hot och våld mot personalen. Här presenteras också en rad förebyggande förslag på hur problemen kan bearbetas och lösas på lång sikt.